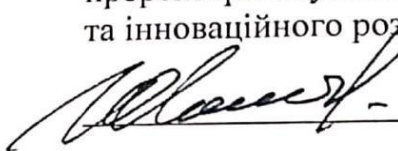

Львівська національна музична академія імені М.В. Лисенка
Кафедра хорового та оперно-симфонічного диригування

”ПОГОДЖУЮ”

Гарант освітньо-наукової програми,
проректор з науково-педагогічної діяльності
та інноваційного розвитку, професор

 Ю. СОКОЛОВСЬКИЙ

25 червня 2021 року

”ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-педагогічної
та навчальної роботи, професор

М. КУШНІР

25 червня 2021 року

”ПОГОДЖУЮ”

Декан факультету музикознавства,
композиції, вокалу та диригування, доцент

 Я. ОЛЕКСІВ

25 червня 2021 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

„Робота з оркестром оперної студії”

Рівень вищої освіти	Другий (магістерський)
Ступінь вищої освіти	Магістр
Галузь знань	02 Культура і мистецтво
Спеціальність	025 Музичне мистецтво
Освітньо-наукова програма	Музичне мистецтво
Профілізація	Симфонічне диригування
Статус	Обов'язкова компонента освітньої програми циклу дисциплін фахової підготовки (ОКЗ.7.2)
Загальний обсяг	3 кредитів ЄКТС (90 годин)
Форма підсумкового контролю	Залік (1,2), екзамен (3)
Термін викладання	1-3 семестри
Факультет	Музикознавства, композиції, вокалу та диригування
Форма навчання	Денна, заочна

Робоча програма навчальної дисципліни «Робота з оркестром оперної студії» з галузі знань 02 Культура і мистецтво зі спеціальності 025 Музичне мистецтво оновлена відповідно до освітньо-наукової програми «Музичне мистецтво» другого (магістерського) рівня вищої освіти, затвердженої Вченою Радою ЛНМА імені М. В. Лисенка «26» травня 2021 року (Протокол № 1)

Розробник:

Остафійчук Зінаїда Георгіївна – професор кафедри хорового та оперно-симфонічного диригування, Заслужена артистка України

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри хорового та оперно-симфонічного диригування

“_21_” _____ червня _____ 2021 р., протокол № _12_.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни «Робота з оркестром оперної студії» передбачає підготовку висококваліфікованого диригента, готового до професійної практичної роботи диригента по закінченню курсу.

Робота з симфонічним оркестром – основний, самий складний і відповідальний етап у диригентському виконавстві, від якого залежить успіх концертного виступу.

Навчальний предмет «Робота з оркестром оперної студії» займає в процесі виховання молодого диригента таке ж чільне місце, як і уроки в класі по спеціальності. Навчальна робота диригента по підготовці до репетиції має на меті ще більш глибоке вивчення деталей партитури, більша їх конкретизація, уміння визначити найважчі, найпроблемніші місця освоєння партитури оркестром.

Все те, що засвоює студент на заняттях по диригуванню в класі він має можливість перевірити на «живому», реальному інструменті – симфонічному оркестрі. І, власне, тільки тут він отримує ті професійні навички, які не може дати «класне диригування».

Випускник – оркестровий диригент повинен знати:

- методику роботи з оркестром,
- технічні особливості і специфіку звучання оркестрових груп,
- можливості і штрихові особливості кожного інструменту,
- відмінно володіти партитурою, її динамічними, агогічними та мистецько-художніми завданнями.

Випускник – оркестровий диригент повинен вміти:

- слухати об'ємне, багато темброве звучання оркестру,
- розвинути навички розмовної мови спілкування з оркестром,
- виробити навички і принципи роботи з оркестром (уміння точно і грамотно розрахувати репетиційний час та зменшити до мінімуму його затрати, детальна робота над штрихами, тощо),
- вивчити з оркестром і виконати з оркестром оркестрові твори різних стилів,
- працювати з оркестром, враховуючи його рівень та можливості,
- досягати максимум артистичної віддачі від кожного музиканта.

Навчальна дисципліна «Робота з оркестром оперної студії» є основною для студентів, які здобувають ступінь вищої освіти «Магістр» за профілізацією «Симфонічне диригування».

2. КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЯКИМИ ПОВИНЕН ОВОЛОДІТИ ЗДОБУВАЧ

2.1 Загальні компетентності	
ЗК 1	Здатність спілкування іноземною мовою.
ЗК 2	Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
ЗК 3	Здатність використовувати інформаційні та комунікативні технології.
ЗК 4	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
ЗК 5	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
ЗК 6	Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
ЗК 7	Здатність до міжособистісної взаємодії.
ЗК 8	Здатність працювати у міжнародному контексті.
2.2 Спеціальні (фахові) компетентності	
СК 2	Усвідомлення процесів розвитку музичного мистецтва в історичному контексті у поєднанні з естетичними ідеями конкретного історичного періоду.
СК 4	Здатність інтерпретувати художні образи у музикознавчій / виконавській / диригентській / композиторській / педагогічній діяльності.
СК 5	Здатність збирати та аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її для теоретичної, виконавської, педагогічної інтерпретації.
СК 7	Здатність аналізувати виконання музичних творів або оперних спектаклів, здійснювати порівняльний аналіз різних виконавських інтерпретацій, у тому числі з використанням можливостей радіо, телебачення, Інтернету.
2.3. Програмні результати навчання	
РН 1	Володіти професійними навичками виконавської, творчої та науково-педагогічної діяльності.
РН 2	Володіти навичками ансамблевого музикування в групах різних складів у концертно-виконавському та репетиційному процесах.
РН 3	Визначати стильові і жанрові ознаки музичного твору та самостійно знаходити переконливі шляхи втілення музичного образу у виконавстві.
РН 4	Професійно здійснювати аналіз музично-естетичних стилів та напрямків.
РН 5	Вибудувати концепцію та драматургію музичного твору у виконавській діяльності, створювати його індивідуальну художню інтерпретацію.
РН 6	Володіти музично-аналітичними навичками жанрово-стильової та образно-емоційної атрибуції музичного твору при створенні виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій.
РН 7	Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.
РН 8	Здійснювати викладання гри на інструменті / вокалу / диригування / музикознавчих дисциплін / композиції з урахуванням потреб здобувача освіти, цілей навчання, вікових та індивідуальних особливостей здобувача.

4. РОЗПОДІЛ ДИСЦИПЛІНИ ЗА СЕМЕСТРАМИ, ГОДИНАМИ ТА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ

№	НАЗВА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	Розподіл за семестрами			Кількість кредитів ECTS	Кількість годин					Розподіл аудиторних годин на тиждень за семестрами (денна) та загальна кількість годин в семестрі (заочна)				
		Екзамени	Залки	Атестаційні		Загальний обсяг	Аудиторних			Самостійна робота	Семестри				
							Всього	у тому числі:			1	2	3	4	
		лекції	Індивідуальні	практичні				Кількість тижнів в семестрі							
		15/4	15/2	15/4		15/2									
ОКЗ.7.2	Робота з оркестром оперної студії	3	1,2		3	90	45/9		45/9		45/81	1/3	1/3	1/3	

Розподіл годин та кредитів по курсах та семестрах

КУРС	СЕМЕСТРИ	Кількість кредитів ECTS	Загальний обсяг	Кількість годин				Самостійна робота
				Аудиторних			Самостійна робота	
				Всього	у тому числі:			
				лекційні	індивідуальні	практичні		
I		2	60	30/6		30/6		30/54
	1	1	30	15/3		15/3		15/27
	2	1	30	15/3		15/3		15/27
II		1	30	15/3		15/3		15/27
	3	1	30	15/3		15/3		15/27
Всього		3	90	45/9		45/9		45/81

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1 семестр

	Модуль 1. Оперно-симфонічне диригування	Кількість годин	
		Аудиторні (денна/ заочна)	Самостійна робота(з заочна)
	Змістовий модуль 1. Робота з оркестром над симфонічними творами		
Тема 1	Нескладні оркестрові твори, як правило віденських класиків, бажано на невеликий склад оркестру	7/2	5
	Модуль 2. Оперно-симфонічне диригування		
	Змістовий модуль 1 Робота з оркестром над симфонічними творами		
Тема 1	Диригування творів для симфонічного оркестру (симфонії, увертюри композиторів Віденської школи)	8/1	7
	Всього годин	15/3	12

2 семестр

	Модуль 3. Оперно-симфонічне диригування	Кількість годин	
		Аудиторні (денна/ заочна)	Самостійна робота(з заочна)
	Змістовий модуль 1. Робота з оркестром над симфонічними творами		
Тема 1	Диригування творами композиторів Віденської школи пізнього періоду	7/2	5
	Модуль 4. Оперно-симфонічне диригування		
	Змістовий модуль 1. Робота з оркестром над симфонічними творами		
Тема 1	Диригування творами композиторів Віденської школи пізнього періоду і романтиків	8/1	7
	Всього годин	15/3	12

3 семестр

	Модуль 5. Оперно-симфонічне диригування	Кількість годин	
		Аудиторні (денна/ заочна)	Самостійна робота(з заочна)
	Змістовий модуль 1. Робота з оркестром над симфонічними творами		
Тема 1	Диригування творами композиторів романтиків	7/2	5
	Модуль 6. Оперно-симфонічне диригування		
	Змістовий модуль 1. Робота з оркестром над симфонічними творами		
Тема 1	Диригування творами композиторів романтиків а також сучасних українських композиторів в класі під фортепіано	8/1	7
	Всього годин	15/3	12
	Всього за лекційний курс	45/9	36

Самостійна робота

1 семестр

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Підготовка до роботи з оркестром над симфонічними творами, що увійшли до навчальних програм 1,2 семестрів.	5
	Поточний контроль	2
2.	Підготовка до роботи з оркестром над симфонічними творами, що увійшли до навчальних програм 1,2 семестрів.	6
	Підсумковий контроль (залік)	2
	Всього годин	15

2 семестр

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Підготовка до роботи з оркестром над симфонічними творами, що увійшли до навчальних програм 3 семестру.	5
	Поточний контроль	2
2.	Підготовка до роботи з оркестром над симфонічними творами, що увійшли до навчальних програм 3 семестру.	6
	Підсумковий контроль (залік)	2
	Всього годин	15

3 семестр

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Підготовка до роботи з оркестром над симфонічними творами, що увійшли до навчальних програм 3 семестру.	5
	Поточний контроль	2
2.	Підготовка до роботи з оркестром над симфонічними творами, що увійшли до навчальних програм 3,4 семестрів.	3
3.	Підготовка до роботи з оркестром над симфонічними творами, які входять до програми державних іспитів	3
	Підсумковий контроль (екзамен)	2
	Всього годин	15
	Всього за самостійну роботу	45

6. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАТЬ СТУДЕНТІВ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «Робота з оркестром оперної студії»

Критерій оцінки, що виставляється студенту з даної дисципліни, складається із сумарного результату його праці над опрацюванням та засвоєнням практичного матеріалу протягом певного часу. Він поєднує об'єктивні (в даному випадку – обдарованість виконавця) та суб'єктивні (його набуті знання, досягнуті результати, виконавські та сценічні якості, ставлення до обраної професії) фактори, які впливають на оцінку. Основу поняття критерію оцінювання складають вокально-технічні, артистично-виконавські, виразові якості у сценічному виступі конкретного студента.

Виконання оцінюється за національною шкалою: відмінно, добре, задовільно, незадовільно.

Сумарна шкала оцінювання здобувача з навчальної дисципліни

СУМА БАЛІВ ЗА ВСІ ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	ОЦІНКА ECTS	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ
90-100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	
60-63	E	задовільно
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

/ A / «відмінно» (90 – 100) / (45-50)

Дуже високий ступінь диригентсько-виконавських можливостей.

Студент творчо осмислив матеріал курсу, здатний оперувати ним вільно, творчо і яскраво. Логічно пов'язує теоретичні знання з практичною роботою. Вільно оперує музичною термінологією, має власне відношення до предмету, добре чує оркестр та здатний швидко реагувати на виконавські неточності. Продуктивно, творче і яскраве володіння оркестром.

/ B / «дуже добре» (82 – 89) / (41-44)

Високий ступінь диригентсько-виконавських можливостей.

Студент майже вільно володіє партитурою, логічно веде репетицію, орієнтується в основних оркестрових штрихах, однак не завжди є

переконливий у своїй практичній роботі. Допускає не точні висловлювання, не завжди може почути огріхи оркестру, виказує недостатньо вольове начало.

/ C/ „добре” (74 – 81) / (37-40)

Достатньо високий ступінь диригентсько-виконавських можливостей.

Студент володіє основною інформацією партитури, логічно викладає думку, натомість не може зробити самостійних слухових висновків із звучання оркестру і запропонувати переконливе практичне виконання. Веде репетицію невпевнено, слабо розуміє штрихи, не завжди чує оркестр.

/ D/ „задовільно” (64 – 73) / (32-36)

Посередній ступінь диригентсько-виконавських можливостей.

Студент має слабе уявлення про рівень практичної роботи. Його знання частково досить фрагментарні. Не знає оркестрових штрихів, репрезентує поверхове знання партитури, не впевнений у визначенні основних принципів ведення репетиції. У практичній роботі показує слабкий, вольовий темперамент.

E/ „достатньо”, (60 – 63) / (30-31)

Низький ступінь диригентсько-виконавських можливостей.

Студент має слабе знання партитури, не вміє виробити репетиційного плану, слабе емоційне забезпечення, нерозуміння музичної фразеології, дуже слабо чує оркестр, демонструє відірваність теоретичних знань від їх практичного застосування.

/ FX/ „незадовільно” (35 – 59) / (18-29)

Дуже низький ступінь диригентсько-виконавських можливостей.

Студент має віддалене уявлення про практичну роботу з оркестром, репрезентує майже повне незнання партитури та неспроможний сміливо проявити диригентську волю, не має контакту з оркестром. Повна відірваність теоретичних знань від практичного застосування.

/ F/ „незадовільно”, (0 – 34) / (0-17)

Відсутність диригентсько-виконавських можливостей.

Студент знає окремі уривки партитури, проте плутається в них. Не володіє афтактами, отже не може вести за собою оркестр. Не володіє музичною термінологією, не може застосувати своїх, навіть малих знань, на практиці.

Шкала оцінювання здобувача з семестрового екзамену та поточного контролю

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для заліку (диференційованого) та екзамену
45-50	A	відмінно
41-44	B	добре
37-40	C	
32-36	D	
30-31	E	задовільно
18-29	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-17	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

1. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

1. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності.
2. Методи стимулювання й мотивації навчально-пізнавальної діяльності.
3. Методи контролю (самоконтролю, взаємоконтролю), корекції (самокорекції, взаємокорекції) за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності.
4. Бінарні, інтегровані (універсальні) методи.

2. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

1. Попередній контроль спрямований на виявлення знань, умінь і навичок студентів з творів, які будуть вивчатися.
2. Поточний контроль здійснюється під час практичних занять з метою перевірки засвоєння попереднього матеріалу і виявлення проблем опанування тими чи іншими навичками.
3. Тематичний контроль здійснюється періодично, після вивчення нової теми чи нового розділу і має на меті систематизацію знань та умінь студентів.
4. Підсумковий контроль проводиться в кінці семестру, а також після закінчення курсу на державному іспиті.

3. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Рекомендована література.

Базова

- Барсова І. Книга про оркестр. К.: Музич. Україна, 1988. 157 с.
- Бенч О., Шокало О. Український хоровий спів. Київ: Український світ, 2002. 440 с.
- Бурбан М. Українські хори і диригенти. Дрогобич: Посвіт, 2006. 640 с.
- Гайденко А. Інструментознавство та основи теорії інструментування: Підручник. Х.: Майдан, 2010. 156 с.
- Геринович О. Криниця життя. Спогади, творчість, педагогіка. Івано-Франківськ: Гостинець, 2006. 140 с.
- Доронюк В. Курс техніки диригування. Івано-Франківськ: Івано-Франківська обласна друкарня, 2004. 292 с.
- Єржемський О. Психологія диригента. К.: Муз. Україна, 1991. 103 с.
- Історія диригування (оркестрове виконавство): методичні матеріали з курсу / уклад. Ю.І.Лошков. Х.: ХДАК, 2002. 34 с
- Дражниця Л. Аналітична робота диригента над музичним твором. Л. 2003
- Доронюк В. Методика викладання диригування. Івано-Франківськ 2005
- Канерштейн М. Про методику навчання диригентів // Питання диригентської майстерності. – К.: Музична Україна, 1980
- Колеса М. Основи техніки диригування. – К.: Держвид., 1960
- Колеса М. Навчання студента-диригента в класі по спеціальності // Українська музика. – К.: Музична Україна,
- Кофман Р. -Виховання диригента: Психологічні особливості. – К.: Музична Україна., 1972
- Основи диригування : робоча навч. прогр. [для студ. напрямку 6.020204

„Музичне мистецтво” освітньо-кваліф. рівня „бакалавр”] / уклад. П. Й. Шиманський, Н. П. Кучерук. Луцьк : Вежа, 2007. 17 с.

Пасічняк Л. Робота диригента над музичним твором: Методичні рекомендації до дисципліни “Оркестрове диригування” для студентів вищих музичних навчальних закладів III-IV рівнів акредитації напряму підготовки “Музичне мистецтво”. – ІваноФранківськ: Нова Зоря, 2012. 72 с.

Пігров К. Керування хором. Київ: Мистецтво, 1956. 178 с.

Прокулевич. О. Основи хорового диригування : навчальний посібник. Умань : ФОП Жовтий О.О., 2016. 140 с.

Смирнова Т. Хорознавство. Харків: СДПУ, 2000. 180 с.

Теряєва Л. Застосування музичних інформаційних технологій при вивченні навчальної дисципліни «Хорове диригування» Освітологічний дискурс, 2019. 285 с.

Хащеватська С. Інструментознавство: підручник для вищих навчальних закладів культури і мистецтв III-IV рівнів акредитації. Вінниця: НОВА КНИГА, 2008. 256 с.

Карпенко Є. Диригентсько–хорова підготовка вчителя музики. Суми: ВВП „Мрія – 1” ЛТД, 2001. 109 с.

Стефіна Н.В. Хрестоматія з хорового диригування. Випуск III (у шести частинах). Частина друга: навчально-методичний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Суми : видавничо-виробниче підприємство «Мрія», 2015. 290 с.

Юзюк І. Оперний репертуар.//Методична розробка до курсу „Оперний і балетний репертуар” для студентів оперно-симфонічних відділів диригентських факультетів консерваторій. – Львів, 1992.

Допоміжна

Гоноболін Ф. " Психологія". – К.: Вища школа, 1975.

Кобиляцький І. "Основи педагогіки вищої школи". - К.: Вища школа, 1978.

"Педагогіка" / за ред. М. Ярмаченка. – М.-К. Вища школа, 1986.

Разумний І. "Посібник з диригування". – К.: Музична Україна, 1968.

Якубін Л. "Гармонія емоціонального і раціонального у формуванні особистості". – К. 1964.

4. Інформаційні ресурси

1. Нотна бібліотека [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.nlib.org.ua/parts/hor.html> <http://www.info-library.com.ua/libs/stattya/333-estradni-shkoli-ukrayini.html>

2. Хоровий портал [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://hor.by>

3. YouTube [Електронний ресурс]

https://www.youtube.com/results?search_query=%D0%BE%D1%80%D0%BA%D0%B5%D1%81%D1%82%D1%80

4. YouTube [Електронний ресурс]

https://www.youtube.com/results?search_query=%D0%BE%D0%BF%D0%B5%D1%80%D0%B0

Нотні видання

Ярослав Олексів // Музичні ілюстрації до драматичної поеми Олександра Олеся «Ніч на полонині» у перекладі для симфонічного оркестру/Редактори-упорядники: Ярослав Олексів, Галина Олексів, // Львів: ТЕРУС, 2019. – 124 с. ноти.;

Н. Паганіні «Вічний рух» (**C-dur**). Переклад для скрипки з оркестром Ярослава Олексіва: нотне видання / [редактори-упорядники Ярослав Олексів, Галина Олексів, Назарій Пилатюк]. Львів: Видавець Т. Тетюк, 2020. 56 с. Партитура+партії;

Н. Паганіні «Вічний рух» (**A-dur**). Переклад для скрипки з оркестром Ярослава Олексіва: нотне видання / [редактори-упорядники Ярослав Олексів, Галина Олексів, Назарій Пилатюк]. Львів: Видавець Т. Тетюк, 2020. 52 с. Партитура+партії;

Anonim polski «Symphonia de Nativitate». Транскрипція для камерного оркестру та подвійної групи дерев'яних духових інструментів Ярослава Олексіва: : нотне видання / [редактори-упорядники Ярослав Олексів, Галина

Олексів, Назарій Пилатюк]. Львів: Видавець Т. Тетюк, 2020. 32 с.
партитура+партії;

William Kroll «Banjo and Fiddle». У перекладі для скрипки з камерним оркестром Ярослава Олексіва: нотне видання / [редактори-упорядники Ярослав Олексів, Галина Олексів, Назарій Пилатюк]. Львів: Видавець Т. Тетюк, 2020. 20 с. партитура+партії.